

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร วิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเทคโนโลยีการสื่อสารที่เจริญถึงขีดสุดส่งผลให้ข้อมูลข่าวสารและวิทยาการต่าง ๆ กระจายแพร่ไปทุกมุมโลกอย่างรวดเร็ว สังคมในทุกส่วนของโลกจึงเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการศึกษา คือการอ่าน ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษา เช่น กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่รับนโยบายไปปฏิบัติ เช่น สถานศึกษาทุกระดับ ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถทางการอ่าน และพยายามส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียน Kathleem T. McWhorter ผู้เชี่ยวชาญในด้านการอ่าน กล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง Guide to College Reading ว่า การอ่าน เพื่อการศึกษาหาความรู้ เป็นงานที่ผู้อ่าน หรือผู้ศึกษาจะต้องมีความตั้งใจ มีสมาธิ มีความเพียร และต้องอุทิศเวลานักเรียน นักศึกษา และคนทั่วไปที่ต้องการศึกษาหาความรู้ จำเป็นจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการอ่าน และฝึกฝนนำเทคนิคการอ่านไปใช้ในชีวิตรประจำวัน จนเกิดความชำนาญในการทำความเข้าใจสาระความรู้ ความคิด และความหมายที่ผู้เขียนนำเสนอในบทความ ตำราเรียน และงานเขียนทางวิชาการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกันนั้นผู้อ่านยังจำเป็นต้องฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่านได้อย่างเร็วด้วย เพราะการอ่านเร็วอย่างถูกวิธี นอกจากจะมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษแล้ว ยังช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านได้ด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : ก)

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารสำหรับการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงานและการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 กล่าวถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้โดย ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 13-14) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนด้านความเข้าใจในการอ่านไว้ว่าในช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สามารถตีความ แปลความและขยายความเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลมีทั้งทางตรง และทางอ้อม ผลทางตรงก็คือ จะให้ข้อมูลย้อนกลับที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนผลทางอ้อมคือ การประเมินผลเป็นตัวชี้นำ การเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 ก : 171) การวัดและประเมินผลสามารถทำได้ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผลของผู้สอน แบบทดสอบวินิจฉัยจึงเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีวิธีการวัด และประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน หรือหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้ค้นหาข้อบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนในวิชาต่าง ๆ เป็นรายบุคคล เพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสอนซ่อมเสริม รวมทั้งเป็นแนวทางในการปรับปรุง การสอนของครูอีกด้วย

การประเมินผลการอ่านจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลายอย่างประกอบกันในการวัด และประเมินผล เพื่อให้เห็นภาพรวมของความสามารถในการอ่านทุกด้าน ครูจะต้องทราบว่า นักเรียนมีข้อบกพร่องในการอ่านเพียงใด และจะต้องหาทางแก้ไขข้อบกพร่องนั้นด้วยวิธีการที่เหมาะสมและดีที่สุด ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ตรวจหาข้อบกพร่องในการอ่าน ได้ดีที่สุด

คือ แบบทดสอบวินิจฉัยในการอ่าน สอดคล้องกับสมนีก ภัททิยธนี (2551 : 8) ที่กล่าวว่า แนวทางหนึ่งที่จะแก้ไขให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น คือ การใช้แบบทดสอบวินิจฉัย ซึ่งการวัดผล เพื่อวินิจฉัยนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเจริญงอกงามบรรลุตามจุดหมายที่วางเอาไว้

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบสอง โรงเรียนเขมรราชูพิทยาคม เมื่อวันที่ 3-6 ธันวาคม 2550 พบว่า ด้านมาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับ ดี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 4) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 6) ปีการศึกษา 2552 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยทั้งโรงเรียนเท่ากับ 44.79 อยู่ในระดับ ปานกลาง จากการวัดและประเมินผลการเรียน รายวิชา ท 32101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเขมรราชูพิทยาคม พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ย ร้อยละ 56 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนที่กำหนดค่าเฉลี่ย ไว้ที่ ร้อยละ 60 จะเห็นว่าการประเมินทั้ง 3 ระดับ คือระดับ โรงเรียน ระดับชาติและระดับ การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินระดับชาติ และระดับ โรงเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงมีความจำเป็นจะต้องปรับปรุง แก้ไข พัฒนาให้มีคุณภาพ และมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับข้อเสนอแนะสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550 : 13) ที่ว่า สถานศึกษาควรพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ในด้านความคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยตระหนักในปัญหาดังกล่าวตลอดจนเห็นความสำคัญและความจำเป็นจึงได้สร้างแบบทดสอบวินิจฉัย ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือค้นหาสาเหตุ ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนเป็นรายบุคคล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาคุณภาพนักเรียนและปรับปรุงวิธีการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำถามในการวิจัย

1. แบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะและคุณภาพเป็นอย่างไร
2. แบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถค้นหาข้อบกพร่องความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนได้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อค้นหาข้อบกพร่องความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,414 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 312 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน (Yamane, 1973 : 727-729) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ผู้วิจัยยอมให้คลาดเคลื่อนได้ร้อยละ ± 5 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและข้อบกพร่องความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ใช้เนื้อหาจากสาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ ความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรัก การอ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย (Survey Test Construction in Thai reading Comprehension) หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำรวจข้อบกพร่องต่าง ๆ และรวบรวมคำตอบผิด ของนักเรียนเรื่องความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบที่กำหนดสถานการณ์ให้แล้วนักเรียนตอบแบบเติมคำ

2. แบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย (A Diagnostic Test Construction in Thai reading Comprehension) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ค้นหาข้อบกพร่องความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่อง ตัวลงแต่ละข้อในแบบทดสอบวินิจฉัยมาจากคำตอบผิดที่นักเรียนส่วนมากตอบจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่อง และตัวลงนั้นสามารถบอกถึงสาเหตุ ข้อบกพร่องลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน แบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ มีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 5 ตอน จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน แต่ละตอนได้จากสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สาระที่ 1 การอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

2.1 แบบทดสอบการอ่านจับใจความ หมายถึง เครื่องมือที่วัดความสามารถในการสรุปใจความสำคัญ หรือใจความหลัก หรือสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

2.2 แบบทดสอบการอ่านตีความ หมายถึง เครื่องมือที่วัดความสามารถในการแปลความตีความและขยายความจากเรื่องที่อ่าน

2.3 แบบทดสอบการอ่านวิเคราะห์ หมายถึง เครื่องมือที่วัดความสามารถในการแยกแยะสิ่งที่อ่านว่ามีส่วนประกอบสำคัญใดบ้างจากเรื่องที่อ่าน

2.4 แบบทดสอบการอ่านสังเคราะห์ หมายถึง เครื่องมือที่วัดความสามารถในการรวมส่วนย่อยต่าง ๆ เข้าด้วยกันแล้วสร้างเป็นสิ่งใหม่ซึ่งมีความหมาย ประโยชน์ดีกว่าเดิมจากเรื่องที่อ่าน

2.5 แบบทดสอบการอ่านประเมินค่า หมายถึง เครื่องมือที่วัดความสามารถในการตัดสินใจวินิจฉัยคุณค่า โดยอาศัยหลักเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่วางไว้ได้จากเรื่องที่อ่าน

3. ข้อบกพร่องทางการเรียน (Deficiency) หมายถึง ข้อผิดพลาดที่เกิดจากความไม่รู้ ความไม่เข้าใจ หรือความเข้าใจผิดในการอ่าน และความสามารถในการรับรู้หรืออื่น ๆ ที่มีผลทำให้ไม่มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ การอ่านตีความ การอ่านวิเคราะห์ การอ่านสังเคราะห์ และการอ่านประเมินค่า โดยพิจารณาจากคำตอบจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจ และการตอบแบบทดสอบวินิจฉัยที่นักเรียนเลือกตอบผิด

4. คุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัย หมายถึง คุณลักษณะของข้อสอบที่พิจารณาจากความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความยาก อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น ดังนี้

4.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาที่จะวัดหรือเป็นดัชนีที่บ่งบอกว่า เนื้อหาของแบบทดสอบหรือเนื้อหาของข้อคำถาม วัดได้ตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการวัด จำนวนได้จากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence :)

4.2 ความยาก (Difficulty) หมายถึง สัดส่วนที่นักเรียนทำแบบทดสอบวินิจฉัย ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยได้ถูกต้องเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบทั้งหมด โดยใช้สูตรการหาค่าความยากของแบบทดสอบอิงเกณฑ์

4.3 อำนาจจำแนก หมายถึง คุณลักษณะของข้อคำถามของแบบทดสอบวินิจฉัย ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแต่ละข้อที่สามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์ และไม่ผ่านเกณฑ์ หาได้โดยใช้สูตรของ แบรินแนน (Brennan) ซึ่งเรียกว่า ดัชนีอำนาจจำแนกบี (Discrimination Index B)

4.4 ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ความคงที่ของการ ได้คะแนนของนักเรียนแต่ละคน จากการตอบแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยไม่ว่าจะ

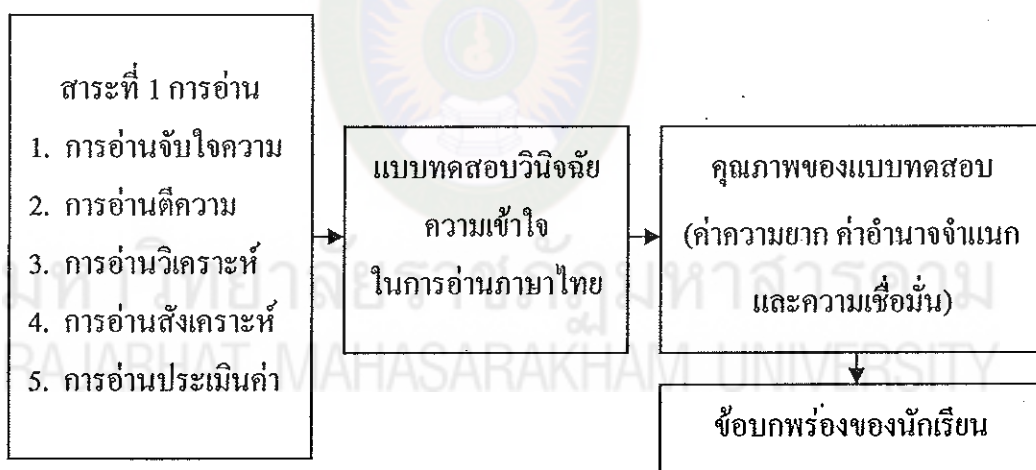
นำมาทดสอบกับนักเรียนที่ครั้ง นักเรียนก็ยังคงได้คะแนนคงเดิม การวิจัยครั้งนี้หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของลิวิงสตัน (Livingston)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบข้อบกพร่องและครูสามารถสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนได้ตรงจุด
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ครูได้สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยในรายวิชาอื่นต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยยึดสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระที่ 1 การอ่าน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลัก ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบความคิดการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5